

Húsini í havsbrúnni

IVALEYST HEVUR HANN altíð verið morgunmaður. Ber ekki til at hugsa sær hann — smárennandi niðan ígjögnum ána, fyri dag, í kálvskinnskóm, meðan silini smúgva gjögnum meskar av morgungulli? Seinni — tilkomin — hevur hann staðið í onkrum kamari á triðju ella fjórðu hædd í einum studentabýlingi og hugt niður á eina fremmanda steinseting. Meðan teir fyrstu mjólkavognarnir fara skramblandi ígjögnum gøturnar, og rómurin av vøsandri drykkjumonnum (summur eru vinmenn og landsmenn hansara!) so liðandi kyrrast niðri-undir, tekur hann pípunu, guvar tvær ferðir, hugsunarsamur, og fer til arbeiðis.

Seinni — tá hann var heimafturkomin og nógvir av vinmonnum og javnaldrum hansara farnir undir flag — sat hann og hugdi út í havsbrúnni. Líkkurnar flagsa morgunmælskar. Urt og fenaður leska seg við tøg. Tá hendi tað.

Ein morgunin — havsbrúgvinn stóð sum ein reyð lind, sólin, hon var ikki undankomin, ripaði eitt portur av gulli upp undir himintekjuna — sá hann harúti sum tann káma farvegin av einum húsum. Hann hugdi. Har var einki at ivast í, hatta vóru eini hús. Hann bara hómaði tey enn.

Morgunin eftir vóru tey aftur har. Nú soust tey týðiligari, ein long lon, í fleiri hæddum ivaleyst, hann tekti hurðar, vind-eygu, ryggás, vindskeiðir, onkustaðni skapilsíð av einari altan. Hann krampaði eyguni saman. Sást einki lívsbragd nakrastaðni? So liðandi blánaði havsbrúgvinn, eldurin kólnaði, har komu skýbóklar riðandi, dimmbláir, við gyltum rondum. Húsini hvurvu. Har sat hann — tómhentur og við sakni í sálini.

Dagarnir gingu. Húsini gjørdust týðiligari og týðiligari. Tey vóru væl størri, enn hann hevði hildið, vóru mest at kalla eini aðalshús, fyri ikki at siga slott — við kvistum, nógvum smáum útleingjum, útbýgningum og úthúsum.

Ein dagin hendi tað, sum hann leingi hevði bíðað eftir. Hann sá ein mann nakað niðan fyri húsini, niðri í sjóvarmálanum, fara spákandi við kvirru í huganum, draga fótin dovísiga fram við krossfiskum, gjögnum slýggj og vitunýrur.

— Hvør ert tú? spurdi hann.

— Eg eiti Theodor.

— Og hvat gert tú?

— Á, eg veit ikki. Mangt og hvat. Skrivi og yrki. Mest um líkkur og slavtoku. Onkuntið eisini um ein skjórutan hest.

— Býrt tú einsamallur í hasum stóru hús-unum?

— Nei, vit eru fleiri. Her búgva...

Men tá kom ein stórir bláur eingil, við svølum veingjum, og fór avstað við tí gylta degninginum og øllum farmi hansara.

Forbannað!

Men morgunin eftir var Theodor aftur har. Bliður og tíðindafróður. — Vit frisar eru annars ikki bara bliðir, tað áttu tit at vita, av royndum. Men eftirsum tað var tú...

So fór Theodor at siga frá. Í húsunum búði ein hópur av fólki. Hvør hevði sitt kamar. Nøkur fá høvdu rúmliga íbúð, teirra millum ein italiumaður og tveir grikkar, mannfólk og konufólk, maðurin var blindur. Hvussu tey itu, sum búðu har? Har búðu Robert og Hans Andrias og Olav og Friðrikur og Hans

Adolph og Heinrich. Har búðu eisini fleiri konufólk. Ovast uppi búði ein, ið æt Maria (hann sá hana nú, hon stóð úti á altanini og hongdi seingjarklæðir út, ein teppibukari sást við síðuna av henni).

— Men... vit hava viðhvørt trupulleikar, segði Theodor. Hann sá knappliga hugsunarsamur út, næstan stúrin.

— Hvussu tá?

— Her býr ein, ið eitur Janus. Vit kennast ikki so væl, og Gud veit, eg skal ikki siga nakað ringt um nakran. Vanliga er hann fryntligur, næstan hugnaligur. Men so... viðhvørt...

— Viðhvørt?

— Ja, tað er sum oftast, tá ið hann er saman við Francois, sært tú, teir plaga at drekka saman, og so, út á náttina, fara teir at reypa, Francois rósar sær av at hava búð á Sans-Souci, so kallar Janus hann kongasnob, soleiðis sita teir, og eitt orðið elur tað næsta, báðir hava verið í fongslu og báðir hava verið í útlegd, og so sita teir og metast um, hvør ið hevði tað verri í fongslinum og hvør ið var longri í útlegd, og til endans verða teir so harðmæltir, veipa við ørmunum (her hoyrist so væl, í hesum húsunum, skilir tú), og so... móti morgni...

— Móti morgni?

— ... fara teir til hendurs...

— Tað var ikki so gott.

— Nei, hevði ikki Maria onkuntið komið og tikið í herðatoppin á teimum, so veit eg ikki...

Nú kom tann blái eingilin, klæddur í dækkan gjóstur, og spilti spælið.

Samrøðurnar við Theodor hildu fram teir komandi dagarnar. Brátt sá hann, at Theodor hevði rætt. Slottið var ikki manntómt. Har var lív. Gongd. Prát. Stákan. Sangur. Hann gjørdist meira og meira forvitin. Hann sá teir fyrri sær, Janus og Francois, í tí bleiku lýsingini — bitskar og nasasiðar, sitandi yvir av hvørjum øðrum, sum tvær skrámutar ørnir. Sum frá leiði vildi hann ikki missa eitt einstaka høvi til at skoða fólkaferðina úti undir havsbrúnni. Sum tey vóru langt burturi, hasi fólkin — sum børn, sædd langt burturi, handan á, niðri í onkrum djúpum dali. Og kortini, sum tey vóru nær — tað sýntist, sum kundi hann toyt seg eftir teimum, um hann bara...

— Hví kemur tú ikki út at heilsa upp á okkum? spurdi Theodor ein dagin.

Hann bar seg undan. Visti ikki, um hann hættaði sær. Var smæðin til.

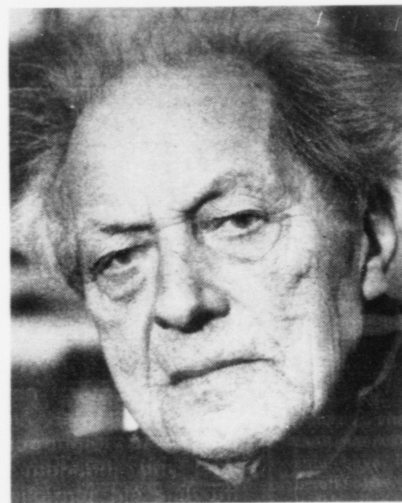
— Er tað Janus, tú fírnast? Eg skal siga tær, tað er sjáldan, hann er so illur í sær. Vanliga er hýrurin góður. Og tá hann fer á dansiskeið, er ovfarakæti á honum.

— Dansiskeið?

— Ja, Sapfo undirvisir í dansi í einum urtagarði nakað sunnan fyri húsini. Janus er altíð fastur fúsar. Gleðir seg sum eitt barn hvørja ferð. Eg skal siga tær, tú átti at komið og vitjað okkum. Sært tú, vit kenna teg. Hava onkuntið tosað um teg.

— Um meg. Tað var ikki langt frá, at hann rodnaði. Hvussu ber tað til?

— Ja, tú eigur at vera errin, tí vit eru eitt kræsið fólkaslag. Viðhvørt hittast vit á fundi í gullsalinum, har italiumaðurin og tann blindi grikkinn borðreiða við nektar og ambrosia. Har verða yrkjarar — menn og

Drekki mær eyguni full av havi i morgun. Og lívi.

Christian Matras

kvinnur — mettir. Og eg minnst meg í hvussu so er tvær ferðir hava hoyrt titt navn nevnt. Aðru ferðina var tað Friðrikur, sum rósti týðingini *Hjá tær, o Drottin, er dagskeið*. — Dekan fari, segði hann, eg skal siga tær tað, hatta ljóðar hábærsligari enn min egna yrking. Hinu ferðina var tað Jeppi — hann, sum plagar at liggja og sóla sær í tí síða, súsandir grasinum vestan fyri húsini — sum, tá hann umrøddi yrkingina um havran, tók til tína týðing og serstakliga hetta orindið, sum hann bar upp fyri hinum:

Kaldir skallar fáa ei fatur á, at eg eri lerkaljód á strá, lúvins ljóðfall skírt í summarflog, meir enn muumatur, grønt í trog.

Skal rætt vera rætt, fekk Theodor ikki borið seinasta orðið í seinastu reglu upp, tí nú sveiptist havsbrúgvinn í eitt blátt slør, ið var prikkut av lodnum, málkliga fallandi kavaflykrum. Men tað gjørdi einki, tí hetta dugdi hann uttanat. Og har sat hann, við einum fløva í barminum og bankandi hjarta.

Hví kemur tú ikki út at heilsa upp á okkum? Hesi orðini hugsaði hann nóg um, tey eltu hann allan dagin. Út — har vinir og javnaldrar — og skyldfólk, kundi ein kanska sagt — sita og leska seg við gudanna ambrosia. Út — har loftað verður við gullorðum árla og síðla. Út — har dagurin eigur ein ungdom, sum eingi orð endurskapa.

Eg kundi hugsað mær, at ein fagran dag fer hann raggandi oman til strandar. Har flýtur ein bátur. Hann otar seg inn í rongina har afturi, skjýtur frá og dregur bátstogið inn. Og meðan sólin brandar á blidliga skvatlandi aldum, damlar hann úteftir — ror eftir eini glitrandi gullspong út í móti slottinum í havsbrúnni, hvørs ljómi stendur sum eitt geisandi bál um allan eysturhimmalin.

Hanus Andreassen